

ИЛИАДИЗЪМЪ

Органъ на бившите македоно-одрински революционери

Урежда редакционенъ комитетъ = Излиза седмично

Редакция и администрация на улица „Прѣславъ“ № 4 - София. Телефонъ 1932

АБОНАМЕНТЪ: За България годишно 120 лева, полугод. 65 лева, За странство 200 лева, За Америка 2 долара

„Голѣмата нѣкога турска империя не може да убие борческия духъ на македонското население, нито да унищожи В. М. Р. О., макаръ на врѣмето да употреби за тая цѣль всички възможни срѣдства. Велика Британия сжшо така не може да удуши желанието на ирландцитѣ да живѣятъ автономно, а ги удозлетвори. Това, което се указа невъзможно за великани, смѣшно е да се напѣватъ да го правятъ джуджета“.

Тодоръ Александровъ.

КИРИЛЪ ГРИГОРОВЪ

Въ рано утро на 30 августъ т. г. — света недѣля — сръбскитѣ палачи на Македония разсръбляха невръстния 19-годишенъ момъкъ, Кирилъ Григоровъ, който подрани да вирне гордата си македонска глава и съ единъ вѣренъ ударъ смаза началника на родоотстъпниците въ Щипъ — Стоянъ Мишевъ.

Ние не очаквахме и не очакваме по-друго отношение отъ организѣ на сръбската държавна политика спрямо всѣка национална и политическа проява на нашитѣ братя въ Македония. За насъ, обаче, е отъ голѣмо значение отношението на народа въ Македония, който подъ страшенъ тероръ, все пакъ подчертава това свое отношение при всѣки конкретенъ случай. Ето и при сѣденето и при изпълнението на присѣдата на Кирилъ Григоровъ народътъ въ Щипъ недвусмислено даде на сръбскитѣ власти да разбератъ въ неговото съчувствие и въ неговата скръбъ за Кирила и въ неговия затаенъ гнѣвъ противъ натрапената сръбска власть, че Кирилъ е дѣйствувалъ като тѣхенъ мандаторъ, наистина формално неупълномощенъ, но психологически излъченъ отъ накупѣлата народна душа, която не можа да търпи юдинската роль на Стояна Мишева и на другитѣ родоотстъпници въ Щипъ. Доказателства: на 21 май т. г. г. Б. Античъ, кореспондентъ на в. „Политика“ описа сѣденето на Кирилъ Григоровъ и между другото каза: „народътъ и роднинитѣ бѣха изпълнили улицитѣ и къшкетовѣ и отъ всѣкъдѣ се слушаха плачове и охкания“. Въ броя отъ 31 августъ т. т. на сѣщия вѣстникъ сѣщиятъ г. Античъ писа: „Властитѣ най-грижливо криели часа на разсръблването; гражданството нито е подозирало, че толко рано ще се изпълни присѣдата; поради това при разсръблването присѣтствуваха само голѣмъ брой чиновници, а отъ щипяни само една жена и нѣколко мъже; отъ сѣмейството на Кирила никой не е присѣтствувалъ. Разсръблването живо се коментира въ града“.

Не по малко важно за насъ и за народа въ Македония е държането на Кирилъ Григоровъ прѣзъ врѣме на сѣденето и при изпълнение на страшната присѣда; Кирилъ обоснова постѣпката си и докрай остана вѣренъ на себе си и на своето дълбоко убѣждение, че е служилъ на народното дѣло: когато г. Томичъ му е съобщилъ, че присѣдата му е била утвърдена и че трѣбва да се приготви да умре, Кирилъ му отговорилъ съ една дума: „добрѣ“; а когато свещеникътъ за послѣденъ нѣтъ го запиталъ, кае ли се за това, че е убилъ човѣкъ, той отговорилъ: „не се кае!“

Кирилъ Григоровъ умрѣ като истински и гордъ рицаръ: „когато, пише г. Античъ, стражаритѣ поискали да му вържатъ очитѣ, Кирилъ енергично заявилъ: „не ща да ми вържете очитѣ“. — Но това е споредъ закона. Така иска законътъ, — казали му стражаритѣ. „Макаръ, отговорилъ атентаторътъ, това е последната ми воля: не давамъ да ми се вържатъ очитѣ!“

Въ тоя моментъ ние си прѣдставяваме образа на Кирила, издигнатъ до Божеството, самъ станалъ божественъ!...

Но тоя гранитенъ духъ на младия революционеръ не бѣше ограниченъ само въ суровия фанатизъмъ на една религия, на религията на Македония; Кирилъ имаше и едно сърдце за най-нѣжни чувства и любовъ: „когато чу присѣдата, пише г. Античъ (на 20 май т. г.) при-

блѣднѣ, и голѣмитѣ му очи се напълниха съ сълзи*, а когато на 30 авг. г. Томичѣ поканилѣ Кирилѣ да подпише съобщението, че му прѣдстои изпълнение на смъртната присѣда, той запиталѣ: „А защо не ми прѣдале писмото, което ми е изпратила годеницата ми? И на това свято чувство на Кирила г. Томичѣ отговорилѣ съ сръбски цинизъмъ: „Не зная български и нѣмамъ прѣводачѣ да го цензурира!“...

Оправдано ли е това жестоко отношение на сръбскитѣ власти къмъ Кирила? Не и отъ никоя гледна точка — морална и юридическа. Сърбитѣ убиха Кирила, защото той „прѣсна по калдърѣма на Щипѣ мозѣка на Стояна Мишевича, нашия войвода-борецѣ противъ българскитѣ бандити“, пише г. Античѣ. Но кой бѣше Стоянѣ Мишевѣ? Българинѣ отъ Щипѣ, както и Кирилѣ Григоровѣ, съ тая само разлика, че Стоянѣ Мишевѣ, морално падналѣ и духовно потъмнѣлѣ, избѣгна врѣменно наказанието за прѣстѣпленията си и помисли да се приюти като прѣдатель подѣ сръбския жандарменѣ участѣкъ въ Щипѣ, а Кирилѣ Григоровѣ, вѣренѣ синѣ на народната твърдиня Щипѣ, го намѣри и наказа. Кой отъ двамата е човѣкътъ? Всѣка съвѣсть и сръбската даже е на страната на Кирила: „Нѣкаква симпатия се четѣше по лицата на хората“, пише сжщиятъ г. Античѣ за

отношението на присъстващите пр
съденето на Кирила.

Не; не съ куршуми и бѣсилки, не съ тероръ, насилне, изнасилване, грабежъ и пожарища сръбската политика ще се наложи въ Македония; съ никакви сръдства тя не може да се наложи, защото е неосъществима. Ние днесъ смѣло можемъ да повторимъ думитѣ на безсмъртния Тодоръ Александровъ до редактора на сръбския в. „Слобода“: „Голѣмата вѣкога турска империя не можа да убие борческия духъ на македонското население, нито да унищожи В. М. Р. О., макаръ на врѣмето да употреби за тая цѣль всички възможни сръдства. Велика Британия сящо така не можа да удуши желанието на ирландцитѣ да живѣятъ автономно, а ги удовлетвори. Това, което се указа невъзможно за великани, смѣшно е да се напъватъ да го правятъ джуджета“.

А Югославия е прѣкомѣрно надута, за да се съмняваме въ разпукването ѝ. Тя не можа да сломи духа на Кирила Григоровъ, частичка отъ националния и борчески духъ на Македония; още помалко ще досегне послѣдния, който презъ голготата на вѣрнитѣ си дѣца ще се издигне до върха на македонската свобода

Слава и вѣнци на милото и вѣрно дѣте на Македония — Кирилъ Григоровъ!

Думевъ.

† Кирилъ Григоровъ

30. VIII. 1925.